

การศึกษาสภาพและปัญหาการใช้สารสนเทศขององค์การค้าของครูสภา

หนังสือของ
ใช้เฉพาะในห้องสมุด

อัญชลี เถธิยศรี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา

17 ต.ค. 2546

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

169814

พฤษภาคม พ.ศ. 2546

ISBN 974-9603-86-9

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ถัฏดา สุขปรีดี)
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ทับศรี)
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์วีรวัฒน์ อังคนุรักษ์พันธุ์)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ถัฏดา สุขปรีดี)
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ทับศรี)
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์วีรวัฒน์ อังคนุรักษ์พันธุ์)
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์วณิฐา ฐาปนวงศ์สานติ)
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรีวรรณ มีคุณ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)
วันที่ 10 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2546

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนและส่งเสริมวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา
จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ปีการศึกษา 2545

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาให้คำแนะนำช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ
รองศาสตราจารย์ ถัดดา สุขปรีดี ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์
ดร.ฉลอง ทับศรีและรองศาสตราจารย์รวีวรรณ อังคนุรักษ์พันธุ์ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์
ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์วาทิ ฐาปนวงศ์สานติและผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.ศรีวรรณ มีคุณ กรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง
แก้ไขวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจสอบความเที่ยงตรงและความสมบูรณ์
ของเนื้อหา ตลอดจนให้คำแนะนำในการปรับปรุงเครื่องมือในการวิจัยและขอขอบพระคุณผู้บริหาร
และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการขององค์การคำครุสภาที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการหาข้อมูลเพื่อการ
วิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณ คุณเวสวัช โสภณดิเรกรัตน์ ตลอดจนญาติพี่น้องและเพื่อนร่วมงานทุกท่าน
ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจที่สำคัญยิ่ง ในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จด้วยดี
ความดีทั้งปวงอันเกิดจากการวิจัย ขอมอบแด่ บิดา มารดา ครู-อาจารย์ และทุกท่านที่
ได้กรุณาอนุเคราะห์ด้วยความสำนึกในพระคุณ

อัญชุลี เสถียรศรี

42924696 : สาขาวิชา: เทคโนโลยีทางการศึกษา; กศ.ม. (เทคโนโลยีทางการศึกษา)

คำสำคัญ : สภาพ / ปัญหาการใช้สารสนเทศ/ องค์การค้ำของkursapa

อัญชุตี เสดียรศรี : การศึกษาสภาพและปัญหาการใช้สารสนเทศขององค์การค้ำของkursapa

(INVESTIGATION OF THE OPERATION AND PROBLEMS OF UTILIZATION OF INFORMATION SYSTEM OF KURUSAPA BUSINESS ORGANIZATION) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์: ลัดดา สุขปริดี, กศม., นลอง ทับศรี, Ed.D, รวีวรรณ อังคนุรักษ์พันธุ์, กศ.ม., 149 หน้า. ISBN 974-9603-86-9

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการใช้สารสนเทศและเสนอแนะแนวทางแก้ ปัญหาการใช้สารสนเทศขององค์การค้ำของkursapa 6 ด้าน คือ ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้านการตรวจสอบข้อมูล ด้านการประมวลผลข้อมูล ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล และด้านการนำข้อมูลไปใช้ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติการในองค์การค้ำของkursapa รวมจำนวน 573 คน เป็นผู้บริหาร 242 คนและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการ 331 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เก็บรวบรวมข้อมูล 2 ครั้ง ครั้งที่ 1 ที่ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา คิดเป็นร้อยละ 93.19 ครั้งที่ 2 ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา คิดเป็นร้อยละ 88.83 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น .94 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการใช้สารสนเทศ พบว่า 1) ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล มีบุคลากรรับผิดชอบ มีเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศเป็นแบบรายงาน มีวัตถุประสงค์และแนวทางปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้า 2) ด้านการตรวจสอบข้อมูล มีบุคลากรทำหน้าที่ตรวจสอบข้อมูล บุคลากรมีความรู้ในการตรวจสอบข้อมูล มีการตรวจสอบข้อมูลก่อนการประเมินผล และไม่มีมีการปรับปรุงแก้ไขข้อมูลที่เกิดผิดพลาด 3) ด้านการประมวลผลข้อมูล มีบุคลากรรับผิดชอบไม่เพียงพอ มีเครื่องคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอทำให้การประมวลผลข้อมูลไม่ได้ทันตามเวลาที่กำหนด 4) ด้านการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล ไม่มีสถานที่ปฏิบัติงานสารสนเทศเป็นส่วน วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับจัดเก็บข้อมูล ไม่เพียงพอ และไม่มีระบบค้นหาข้อมูลสารสนเทศได้รวดเร็ว 5) ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล มีการวิเคราะห์ข้อมูลทุกครั้งก่อนนำไปใช้ และ 6) ด้านการนำข้อมูลไปใช้ พบว่า ข้อมูลสารสนเทศถูกใช้เพื่อความคุ้มค่ากับดูแลงาน และเพื่อเสนอรายงานต่อ หน่วยงานบังคับบัญชา ผู้บริหารนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้เพื่อการตัดสินใจสั่งการ

2. ปัญหาการใช้สารสนเทศ พบว่า ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการมีปัญหาการใช้สารสนเทศทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

3. ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาการใช้สารสนเทศ ได้เสนอว่าควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้ ผู้รับผิดชอบโดยตรงในการเก็บรวบรวมข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล การประมวลผลข้อมูล การจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล จัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์และเครื่องมือเพื่อประมวลผลข้อมูลทุกหน่วยงาน จัดให้มีการเชื่อมโยงข้อมูลทุกหน่วยงานเข้าด้วยกันเป็นระบบเครือข่าย กำหนดระยะเวลาในการวิเคราะห์ข้อมูลไว้แน่นอน จัดให้มีคณะทำงานร่วมกันในการวิเคราะห์ข้อมูลและด้านการนำข้อมูลไปใช้ ควรมีการประชาสัมพันธ์กับหน่วยงานต่างๆ เกี่ยวกับข้อมูลสารสนเทศที่มีอยู่เพื่อนำไปใช้ประโยชน์

42924696 : MAJOR : EDUCATIONAL TECHNOLOGY; M.ED. (EDUCATIONAL TECHNOLOGY)
KEYWORD : INVESTIGATION OF OPERATION / PROBLEM OF UTILIZATION OF INFORMATION
SYSTEM / KURUSAPA BUSINESS ORGANIZATION

ANCHULEE SATIANSRI : INVESTIGATION OF THE OPERATION AND PROBLEMS OF
UTILIZATION OF INFORMATION OF KURUSAPA BUSINESS ORGANIZATION. THESIS ADVISORS:
LADDA SOOKPREEDEE, M.Ed., CHALONG TUBSREE, Ed.D., RAVEEWAN ANGKANURAKBUN, M.Ed.,
149 P. ISBN 974-9603-86-9

The purposes of the research were to investigate the operation and problem of information utilization of Kurusapa Business Organization, and to suggest the problem solving of utilization of the information. The sample were 242 administrators and 331 officers of Kurusapa Business Organization selected by random sampling with the total of 573. The instrument was questionnaires with a reliability of .94 covering six stages of information utilization. The total of 93.19 % of the questionnaires were returned in the first data collection and 88.83 % were returned in the second data collection. Percentage, means and standard deviation were used in the analysis of data.

The study revealed as follows:

1. The current situation of the utilization of information at Kurusapa Business Organization in 6 aspects were that 1) The data collecting aspect, there was a designate person to work on duty, there was a tool in information collecting in a form of report; and there was a purpose and advance plan for the operation; 2) For the data validation, there was a data validation personnel who was knowledgeable. The data was always validated before being processed. There was no concerns in correcting the false data; 3) For the data processing, there were not adequate personnels and computers, the data processing was always not timely; 4) For information storage, there were no designate location not adequate facilities, nor sufficient information retrieval system; 5) For the data analysis aspect, it was revealed that the data was always analyzed before being used; 6) For the data utilization aspect, it was found that the information was used for controlling the operation, reporting to the upper administration, and the administrators using the information for decision making.

2. Both administrators and operation personnels had moderate problem concerning the utilization of information.

3. It was suggested that there should be a training conducted for the personnel working in all 6 aspects. Computers should be available to all units. All units should be linked and connected to a network. There should be a fixed schedule for information analyzing, there should be a team work for data analyzing, and should be a good communication among units concerning available information for application.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญภาพ.....	ฎ

บทที่

1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	3
คำถามของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
ความหมายของข้อมูล สารสนเทศ และระบบสารสนเทศ.....	6
ความสำคัญและประโยชน์ของข้อมูลและสารสนเทศ.....	9
แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับระบบสารสนเทศ.....	12
เทคโนโลยีสารสนเทศ.....	27
สารสนเทศขององค์การค้าครุสภา.....	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	33

บทที่	หน้า
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	41
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา.....	42
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	42
การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	43
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	45
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	87
สรุปผลการวิจัย.....	87
อภิปรายผลการวิจัย.....	98
ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้.....	107
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	108
บรรณานุกรม.....	108
ภาคผนวก.....	116
ภาคผนวก ก.....	117
ภาคผนวก ข.....	119
ภาคผนวก ค.....	122
ภาคผนวก ง.....	124
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	149

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	42
2 แสดงสถานภาพของผู้บริหาร.....	50
3 แสดงสถานภาพของผู้ปฏิบัติการ.....	52
4 แสดงสภาพการใช้สารสนเทศขององค์การค้ำของครูสภาของผู้บริหารด้าน การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	54
5 แสดงสถานภาพการใช้สารสนเทศขององค์การค้ำของครูสภาของผู้บริหารด้าน การตรวจสอบข้อมูล.....	56
6 แสดงสถานภาพการใช้สารสนเทศขององค์การค้ำของครูสภาของผู้บริหารด้าน การประมวลผลข้อมูล.....	58
7 แสดงสถานภาพการใช้สารสนเทศขององค์การค้ำของครูสภาของผู้บริหารด้าน การจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล.....	59
8 แสดงสถานภาพการใช้สารสนเทศขององค์การค้ำของครูสภาของผู้บริหารด้าน การวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
9 แสดงสถานภาพการใช้สารสนเทศขององค์การค้ำของครูสภาของผู้บริหารด้าน การนำข้อมูลไปใช้.....	61
10 แสดงสถานภาพการใช้สารสนเทศขององค์การค้ำของครูสภาของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการ ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	62
11 แสดงสถานภาพการใช้สารสนเทศขององค์การค้ำของครูสภาของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการ ด้านการตรวจสอบข้อมูล.....	63
12 แสดงสถานภาพการใช้สารสนเทศขององค์การค้ำของครูสภาของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการ ด้านการประมวลผลข้อมูล.....	65
13 แสดงสถานภาพการใช้สารสนเทศขององค์การค้ำของครูสภาของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการ ด้านการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล.....	66

14	แสดงสถานภาพการใช้สารสนเทศขององค์กรค้าของครูสภาของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการด้านการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
15	แสดงสถานภาพการใช้สารสนเทศขององค์กรค้าของครูสภาของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการด้านการนำข้อมูลไปใช้.....	68
16	แสดงค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาการใช้สารสนเทศขององค์กรค้าของครูสภาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการ.....	69
17	แสดงสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาการใช้สารสนเทศขององค์กรค้าของครูสภา.....	79
18	แสดงค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาการใช้สารสนเทศขององค์กรค้าของครูสภาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการ.....	80
19	แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพและปัญหาการใช้สารสนเทศขององค์กรค้าของครูสภา.....	123

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กระบวนการใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ.....	10
2 ขั้นตอนการใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการวางแผน.....	11
3 ขั้นตอนการจัดระบบสารสนเทศ.....	13
4 กระบวนการและขั้นตอนการบริหารและจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ.....	14
5 อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ.....	28
6 โครงสร้างการบริหารงานองค์การค้าของคุรุสภา.....	32